

- 2-nd edition, revised. — Vinnytsia : Nova Knyha Publishers, 2012. — 320 p.
16. Беляева М. А. Грамматика английского языка / М. А. Беляева. — М. : Высшая школа, 1971. — 334 с.
 17. Горпинич В. О. Морфологія української мови : Підручник / В. О. Горпинич. — К. : ВЦ «Академія», 2004. — 336 с. — (Серія «Альма-матер»).
 18. Жлуктенко Ю. О. Порівняльна граматики української та англійської мов : посібник для вчителів / Ю. О. Жлуктенко. — К. : Радянська школа, 1960. — 160 с.
 19. Collins Coubuilt English Grammar — Third edition. — Glasgow : HarperCollinsPublishers, 2011. — XX, 524 p.
 20. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) = Theory and Practice of Translation : Підручник / І. В. Корунець ; За ред. О. І. Терех. — Вінниця : Нова книга, 2001. — 446 с.
 21. Турук И. Ф. Пособие по переводу технических текстов с английского языка на русский / И. Ф. Турук, В. Н. Стойкова. — 3-е изд. — М. : Высшая школа, 1966. — 160 с.
 22. Бархударов Л. С. Структура простого предложения современного английского языка / Л. С. Бархударов. — М. : Высшая школа, 1966. — 200 с. — (Библиотека филолога).
 23. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : Підручник / К. Ф. Шульжук. — 2-ге вид., допов. — К. : ВЦ «Академія», 2010. — 408 с. — (Серія «Альма-матер»).
 24. Качалова К. Н. Практическая грамматика английского языка: В 2-х т. / К. Н. Качалова, Е. Е. Израилевич. — К. : Методика, 2003. — Т. 1. — 363 с. — Т. 2. — 304 с.
 25. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В'ячеслав Карабан. — 4-е вид., виправлене. — Вінниця : Нова книга, 2004. — 576 с.
 26. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов : Навч. посібник / І. В. Корунець. — Вінниця : Нова Книга, 2003. — 447 с. ■

Щодо деяких засадничих понять міжнародної та європейської стандартизації

«STANDARDIZING BODY (ORGANISATION)», «STANDARDS BODY (ORGANISATION)», «STANDARDISATION BODY (ORGANISATION)». ЯК ЦЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКОЮ?

У нашій попередній консультації (ССЯ, 2015, № 1) показано, що міжнародна настанова [1] чітко розрізняє **орган** (англ. body) як (відповідальну за стандарти або регламенти) юридичну чи адміністративну одиницю, яка має певні завдання та структуру [1, п. 4.1], й **організацію** (англ. organization) як орган, який базується **на членстві** інших органів або окремих осіб та має визнаний статут (англ. established constitution) і власне керівництво [1, п. 4.2].

Відповідно **standardizing body** (рос. орган, занимающийся стандартизацией; стандартизирующий орган) — це орган, що виконує **визнану діяльність** у сфері стандартизації [1, п. 4.3]. Зауважимо, що **визнана діяльність** (англ. recognized activities, рос. общепризнанная деятельность) — це діяльність, прописана в його статуті.

Поняття **standardizing body (organization)** є родовим, а *regional standardizing organization* [1, п. 4.3.1] та *international standardizing organization* [1, п. 4.3.2] — видовими. Тому це родові поняття треба позначити зручним у вживанні українським терміном, від якого легко було б творити похідні. У Законі України «Про стандартизацію» для таких органів (організацій) України вжито терміна **суб'єкт стандартизації** [2, ст. 8]. Проте похідні терміни *регіональний суб'єкт стандартизації* або *міжнародний суб'єкт стандартизації* навряд чи є вдалим. Так само незручні у використанні російський термін *орган, занимающийся стандартиза-*

цией, та його українська калька *орган, що займається стандартизацією*. З огляду на все це пропонуємо англ. *standardizing* (рос. стандартизирующий) перекласти українським віддієслівним прикметником **стандартизувальний** або **стандартувальний**. Отже, українськими відповідниками англійських термінів [1, п. 4.3—4.3.2] будуть: **стандарт(из)увальний орган**, **регіональна стандарт(из)увальна організація**, **міжнародна стандарт(из)увальна організація**.

Серед стандарт(из)увальних органів міжнародна настанова виділяє **standards body** (рос. орган по стандартизации) — «стандарт(из)увальний орган, визнаний на національному, регіональному чи міжнародному рівні, **основна функція** якого, згідно з його статутом, полягає в розроблюванні, затвердженні чи прийманні широкодоступних стандартів»¹. Цей орган «може мати й інші основні функції» [1, п. 4.4]. Похідними від цього поняття є: **national standards body** (рос. национальный орган по стандартизации) [1, п. 4.4.1], **regional standards organization** (рос. региональная организация по стандартизации) [1, п. 4.4.2], **international standards organization** (рос. международная организация по стан-

¹ У міжнародній настанові вжито двох англійських термінів *publicly available* [1, п. 3.2.1] та *generally available* [1, п. 9.2]. Пропонуємо перший перекладати українською як **широкодоступний**, а другий як **загальнодоступний**. На нашу думку, до загальнодоступного джерела будь-яка особа має безоплатний доступ, а до широкодоступних не можна заборонити доступ будь-кому, але цей доступ платний.

Міжнародні та регіональні організації стандартизації

Логотип	Назва англійською та українською	Членство України	Офіційний сайт
Міжнародні організації стандартизації			
	International Organisation for Standardisation, ISO; Міжнародна організація зі стандартизації	з 1993 року, повноправне	http://www.iso.org/
	International Electrotechnical Commission, IEC; Міжнародна електротехнічна комісія	з 1993 року, повноправне	http://www.iec.ch/
	International Telecommunication Union, ITU; Міжнародний телекомунікаційний союз	з 1947 року, повноправне	http://www.itu.int/
Європейські регіональні організації стандартизації			
	European Committee for Standardization, CEN; Європейський комітет зі стандартизації	з 1997 року, афільоване	http://www.cen.eu/
	European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC; Європейський комітет з електротехнічної стандартизації	з 2001 року, афільоване	http://www.cenelec.eu/
	European Telecommunications Standards Institute, ETSI; Європейський інститут телекомунікаційних стандартів	—	http://www.etsi.org/
Євразійська регіональна організація стандартизації			
	Euro-Asian Council for standardization, metrology and certification, EASC; Євразійська Рада зі стандартизації, метрології та сертифікації	з 1992 року, повноправне	http://www.easc.org.by/

дартизації) [1, п. 4.4.3]. У Регламенті ЄС [3] замість терміна *standards body (organization)* вжито *standardisation body (organisation)*², наприклад: ***national standardisation body*** [3, ст. 1 (10)], ***European standardisation organisation*** [3, ст. 1 (8)], ***international standardisation body***³ [3, ст. 1 (9)].

²Відмінність написання слів *standardisation* і *standardization*, *organisation* і *organization* зумовлена тим, що міжнародну настанову [1] написано американським варіантом англійської мови (American English), а регламент ЄС [3] — британським варіантом (British English).

³На нашу думку, в англійській версії Регламенту [3] не враховано відмінностей між англійськими термінами *body* та *organisation*. Виходячи з термінології [1] мало би бути *international stan-*

Отже, англійські терміни ***standards body (organization)*** і ***standardisation body (organisation)*** — це синоніми, що позначають те саме поняття. Пропонуємо українською подавати їх як **орган (організація) стандартизації**, а похідні — як: **національний орган стандартизації** [2, ст. 1 (12)], **регіональна організація стандартизації** [2, ст. 1 (17)], **міжнародна організація стандартизації** [2, ст. 1 (8)].

ardisation organisation. Підтвердженням цього є німецька версія цього Регламенту, де вжито термінів *internationale Normungsorganisation* та *europäische Normungsorganisation*.

Міжнародні організації стандартизації чітко визначено у [3, ст. 1 (9)] і подано в таблиці. Стандартизація є їхньою основною функцією. Відповідно кожну країну в цих організаціях має представляти національний орган стандартизації.

Усі інші міжнародні організації, що також приймають стандарти, є лише стандарт(из)увальними організаціями, але не організаціями стандартизації, оскільки для них стандартизація є не основною функцією, а лише засобом виконання їхніх основних функцій. Так, наприклад, Міжнародна організація законодавчої метрології (*англ.* International Organization of Legal Metrology, OIML) призначена «забезпечити економіку ефективними правовими метрологічними інфраструктурами, які є взаємно сумісними і міжнародно визнаними, для всіх сфер, у яких уряди беруть на себе відповідальність, наприклад, для тих, які полегшують торгівлю, установлюють взаємну довіру й узгоджують рівень захисту прав споживача по всьому світові» (<https://www.oiml.org/en/about/about-oiml>), а Міжнародний Союз залізниць (*англ.* International Union of Railways, UIC) — «сприяти залізничному транспорту на світовому рівні та розв'язувати проблеми мобільності та сталого розвитку» (<http://www.uic.org/spip.php?article528&lang=en>). І відповідно кожну країну в цих міжнародних організаціях представляє не національний орган стандартизації, а інші органи. Наприклад, в OIML — згідно із Законом України «Про метрологію і метрологічну діяльність» [4, ст. 10] центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері метрології та метрологічної діяльності, а в UIC — Державна адміністрація залізничного транспорту України (Укрзалізниця), яка за термінологією міжнародної настанови [1] є стандарт(из)увальним органом, тобто має право займатися стандартизацією, але її основною функцією є перевезення пасажирів та вантажу, і тому вона не є органом стандартизації.

Європейські регіональні організації стандартизації чітко визначено у [3, додаток 1] і подано в таблиці. На сьогодні Україна є афільованим членом CEN і CENELEC, проте згідно з Угодою про Асоціацію [5, ст. 56.8] вона взяла на себе зобов'язання поступово вживати «необхідних заходів щодо виконання умов набуття членства згідно з вимогами, що застосовуються до повноправних членів європейських організацій зі стандартизації». Україна також є повноправним членом Євразійської регіональної організації стандартизації (таблиця).

Перелік стандарт(из)увальних органів, що дотримуються Кодексу сумлінної практики з розроблення, приймання та застосовування стандартів Світової організації торгівлі, подано в [6].

Із попереднього тексту й таблиці чітко впливає наша пропозиція термінологічно відрізнити загальні назви (*міжнародна організація стандартизації, європейська організація стандартизації*) від співзвучних власних назв (*Міжнародна організація зі стандартизації, Європейський комітет зі стандартизації*), орієнтуючись при цьому на англійське написання: якщо англійською — *Standardisation Organisation*, то українською буде **організація стандартизації**; якщо англійською — *for Standardization*, то українською — **зі стандартизації**.

ЛІТЕРАТУРА

1. Guide — Standardization and related activities — General vocabulary : ISO/IEC Guide 2:2004 (E/F/R) — ISO/IEC, Eighth edition 2004. — XIV, 60 p. (Настанова — Стандартизація та суміжні види діяльності — Загальний словник. Восьме видання). — Режим доступу : http://www.iso.org/iso/iec_guide_2_2004.pdf
2. Закон України «Про стандартизацію» від 05.06.2014 № 1315-VII. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
3. Regulation (EU) № 1025/2012 of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on European standardisation, amending Council Directives 89/686/EEC and 93/15/EEC and Directives 94/9/EC, 94/25/EC, 95/16/EC, 97/23/EC, 98/34/EC, 2004/22/EC, 2007/23/EC, 2009/23/EC and 2009/105/EC of the European Parliament and of the Council and repealing Council Decision 87/95/EEC and Decision No 1673/2006/EC of the European Parliament and of the Council. — Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:31>
4. Закон України «Про метрологію і метрологічну діяльність» від 05.06.2014 № 1314-VII. — Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1314-18>
5. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії й їхніми державами-членами, з іншої сторони // Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). — Режим доступу : [http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_\(body\).pdf](http://www.kmu.gov.ua/kmu/docs/EA/00_Ukraine-EU_Association_Agreement_(body).pdf)
6. WTO TBT Standards Code Directory. Standardizing bodies having accepted the WTO TBT Code of Good Practice for the Preparation, Adoption and Application of Standards. — Режим доступу : http://www.iec.ch/about/globalreach/academia/pdf/international_org/WTO_TBT_Standards_Code_Directory.pdf

М. Д. Гінзбург, доктор технічних наук, начальник відділу, Інститут транспорту газу, м. Харків